

Znak: PS-2.431.1.5.2026.IS

Data: Szczecin, 26.01.2026 r.

Pani
Anna Kaliczyńska
Kierownik
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Osinie

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 22 pkt 8 i art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1214 z późn. zm.) oraz rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 1065) zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie przeprowadził w dniach 22 – 25 kwietnia 2024 r. kontrolę kompleksową w Ośrodku Pomocy Społecznej w Osinie.

Kontrolą objęto zagadnienia dotyczące sposobu realizacji zadań określonych w ustawie o pomocy społecznej, w okresie od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia kontroli. Zakres kontroli obejmował realizację zadań gminy wynikających z art. 17, art. 18 i art. 110 ustawy o pomocy społecznej, strukturę organizacyjną jednostki oraz kwalifikacje zawodowe pracowników.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym bez zastrzeżeń w dniu 19 września 2025 r., przedstawiam Pani wystąpienie pokontrolne.

Działalność kontrolowanej jednostki oceniono pozytywnie z uchybieniami.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Osinie, w okresie objętym kontrolą, działał na podstawie statutu i regulaminu. Nadzór nad działalnością Ośrodka sprawował Wójt Gminy Osina.

Dokumentacja Ośrodka była prowadzona zgodnie z przepisami (stosowano JRWA i instrukcję kancelaryjną). Ośrodek prowadził rejestr skarg i wniosków, przy tym nie odnotowano skarg na działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w Osinie i jego pracowników.

Wejście do budynku Ośrodka było wyposażone w podjazd. Budynek częściowo dostosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Klienci z niepełnosprawnością i w kryzysie byli obsługiwani w przestrzeni dostosowanej do ich potrzeb, na parterze budynku lub w miejscu ich zamieszkania.

Kierownik Ośrodka i pracownicy socjalni spełniali wymagane kwalifikacje. W dniu kontroli w Ośrodku zatrudnionych było 2 pracowników socjalnych, przy liczbie mieszkańców 2808. Zatem, stan zatrudnienia pracowników socjalnych Ośrodka na dzień kontroli nie był zgodny z art. 110 ust. 11 i ust. 12 ustawy o pomocy społecznej. W dniu 23 października 2024 r., po zakończeniu kontroli, do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie wpłynęło pismo znak: 0810.1.2024.AK z dnia 21 października 2024 r. z informacją od Kierownika Ośrodka o zatrudnieniu na stanowisku pracownika socjalnego osoby posiadającej niezbędne kwalifikacje. Ponadto fakt zatrudniania 3 pracowników socjalnych potwierdza informacja opublikowana na stronie internetowej Ośrodka oraz analiza sprawozdania rocznego, pn. MRiPS-06 - wybrane jednostki organizacyjne pomocy społecznej i inne jednostki pomocy społecznej oraz zatrudnienie w systemie pomocy społecznej, za I-XII 2024 r. Zatem nieprawidłowość w zakresie liczby zatrudnionych pracowników socjalnych została wyeliminowana. W związku z tym odstępuję od wydania zalecenia pokontrolnego w zakresie liczby zatrudnianych pracowników socjalnych.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2018–2026, którą Rada Gminy Osina przyjęła uchwałą Nr XXIX/195/20 z dnia 29 maja 2018 r., nie posiadała ram finansowych. W Strategii określono jedynie źródła finansowania natomiast zgodnie z art. 16b ust. 2 pkt 3c strategia zawiera w szczególności określenie sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych. Stanowisko w powyższym zakresie oraz przykładowy sposób określania ram finansowych przedstawiono w protokole na str. 10. Dodatkowo pouczone Kierownika Ośrodka w zakresie określania wskaźników początkowych i kryteriów oceny realizacji celów oraz przypisywania poszczególnych działań do konkretnych zadań (str. 10-11 protokołu).

Zgodnie z art. 16a ust. 1 ustawy o pomocy społecznej Ośrodek Pomocy społecznej w Osinie corocznie przygotowuje ocenę zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalną sytuacji społecznej i demograficznej gminy. Natomiast zgodnie z ust. 4 ww. przepisu ocena wraz z rekomendacjami jest podstawą do planowania budżetu na rok następny. W kontrolowanym okresie ocena przekazywana Wójtowi Gminy Osina oraz Sejmikowi Województwa, nie zawierała ww. rekomendacji. Jednocześnie informuję, że przed sporządzeniem niniejszego wystąpienia pokontrolnego, dokonano analizy danych zawartych w ocenie zasobów pomocy społecznej dla Gminy Osina za 2024 r. (w Centralnej Aplikacji Statystycznej) i ustalono, że posiada ona rekomendacje na kolejny rok, wymagane przepisami prawa. W związku z tym odstępuję od wydania zalecenia w tym zakresie.

Sprawozdania resortowe oraz z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu”, przekazywane Wojewodzie Zachodniopomorskiemu za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej były przesłane w terminach określonych przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Ponadto Kierownik OPS w Osinie, wypełniając obowiązek wynikający z art. 110 ust. 9 ustawy o pomocy społecznej, sporządzał corocznie i przedstawiał Wójtowi Sprawozdanie z działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Osinie.

W kontrolowanym okresie Gmina Osina zawarła porozumienie z Gminą Goleniów oraz umowy z 3 podmiotami, które świadczyły schronienie dla osób bezdomnych. Pomoc w formie schronienia była udzielana, jednak Gmina nie zapewniła wszystkich form tymczasowego schronienia przewidzianych ustawą o pomocy społecznej (brakowało ogrzewalni). Stanowisko w tym zakresie przedstawiono w protokole na str. 12.

W okresie poddanym kontroli zgłoszenie miejsc udzielania schronienia do rejestru nastąpiło w ustawowym terminie.

W kontrolowanym okresie w celu zapewnienia wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi Ośrodek organizował poradnictwo specjalistyczne. Mieszkańcy byli informowani o dostępnych formach pomocy. Wsparcie psychologiczne oraz specjaliści ds. uzależnień, udzielane było przez psychologa w Punkcie Konsultacyjnym GKRPA w Osinie. Ośrodek udostępniał również informacje w zakresie numerów ogólnopolskich bezpłatnych infolinii, oferujących pomoc psychiatryczną, prawną, seksuologiczną, terapeutyczną i dotyczącą uzależnień. Ponadto wsparcia udzielała przychodnia zdrowia zapewniają wsparcie osobom z zaburzeniami psychicznymi

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym, zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt. 12 ustawy o pomocy społecznej, należy prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach treningowych lub wspomaganych. Ustalono, że w kontrolowanym okresie Gmina Osina nie prowadziła mieszkań treningowych lub wspomaganych. Stanowisko w tym zakresie przedstawiono w protokole na str. 14.

W kontrolowanym okresie Ośrodek Pomocy Społecznej w Osinie nie realizował projektów socjalnych, o których mowa w art. 17 ust. 2 pkt 3a ustawy o pomocy społecznej. Jednocześnie pracownicy socjalni wykazywali się dużym zaangażowaniem, podejmując na rzecz mieszkańców Gminy Osina liczne inicjatywy i realizując działania wychodzące poza zakres standardowych działań, co zostało opisane w protokole na str. 15. Kierownik Ośrodka złożyła również wyjaśnienie, które przyjęto w związku z tym odstępując od wydania zalecenia w tym zakresie.

OPS w Osinie informował mieszkańców o ofertach pracy, szkoleniach i usługach poradnictwa zawodowego na swojej stronie internetowej. Pracownicy socjalni dodatkowo przekazywali te informacje bezpośrednio klientom podczas rozmów. Gmina współpracowała z Powiatowym Urzędem Pracy w Goleniowie, więc zadanie z art. 17 ust. 2 pkt 5 ustawy o pomocy społecznej było realizowane.

Dożywianie w Gminie Osina było realizowane zgodnie z rządowymi uchwałami i lokalnymi uchwałami Rady Gminy oraz w ramach zadań gminy wynikających z ustawy o pomocy społecznej. Nie stwierdzono również nieprawidłowości w zakresie postępowań administracyjnych w sprawach przyznania pomocy w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” oraz wydawanych decyzji.

W kontrolowanym okresie Gmina Osina zapewniała usługi opiekuńcze określone w art. 50 ustawy o pomocy społecznej, co odzwierciedlono w protokole na str. 24-26. Jednakże w kontrolowanym okresie nie świadczone rzeczonych usług, z uwagi na brak wniosków o ww. pomoc.

Rada Gminy Osina podjęła uchwałę Nr XLII/284/2023 Rady Gminy Osina z dnia 16 listopada 2023 r. w sprawie określenia zasad sprawienia pogrzebu przez Gminę Osina, zgodnie z art. 17 ust. pkt 15 i art. 44 ustawy o pomocy społecznej.

W kontrolowanym okresie, OPS w Osinie współpracował z różnymi instytucjami, m.in. sądami, Policją, kuratorami, szkołami, Powiatowym Urzędem Pracy w Goleniowie i Zakładem Ubezpieczeń Społecznych. Realizowano także programy „Opieka

wytchnieniowa”, „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”. Celem było wsparcie rodzin w opiece nad osobami niepełnosprawnymi, w tym nad dziećmi.

W okresie poddanym kontroli, Ośrodek w Osinie podejmował współpracę ze stowarzyszeniami w ramach prowadzonych placówek wsparcia dziennego, inspirowania społeczności lokalnej do działań w zakresie, m. in. kultury i edukacji oraz przeciwdziałania przemocy domowej.

Ustalono również, że w okresie poddanym kontroli, Ośrodek współpracował z Caritas Archidiecezji Szczecińsko Kamieńskiej w zakresie Programu finansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, który miał na celu wsparcie osób w trudnej sytuacji materialnej poprzez pomoc żywnościową oraz działania integracyjne, takie jak warsztaty i poradnictwo.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Osinie, w okresie objętym kontrolą, realizował zadania gminy z zakresu pomocy społecznej poprzez przyznawanie i wypłacanie świadczeń przewidzianych w ustawie oraz świadczenie pracy socjalnej.

W toku czynności kontrolnych stwierdzono następujące uchybienia:

Decyzje wskazane w protokole w pkt 1-2 i 4, przyznawały zasiłki celowe, w tym specjalny zasiłek celowy, na okres więcej niż jednego miesiąca. Powyższe stanowiło uchybienie art. 3 ust. 3 i art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej, ponieważ zasiłek celowy ma charakter pomocy doraźnej, ukierunkowanej na konkretny cel bytowy, nie jest świadczeniem przyznawanym „za okres”. Stanowisko w tym zakresie przedstawiono w protokole na str. 19-20.

Dodatkowo decyzja wymieniona w pkt 1, przyznająca specjalny zasiłek celowy nie odzwierciedlała szczególnej sytuacji strony postępowania administracyjnego, która wynikała z zebranej dokumentacji spraw. W związku z tym, że pouczono Kierownika Ośrodka w zakresie odzwierciedlania w dokumentacji, w tym w decyzji administracyjnej, faktów uzasadniających przyznanie pomocy w formie specjalnego zasiłku celowego, odstępuję od wydania zalecenia w tym zakresie.

Świadczeniem niepieniężnym wyłącznie w formie pracy socjalnej objęto w 2023 r. 35 osób, a w 2024 r. 22 osoby. Ustalono, że praca socjalna dokumentowana była prawidłowo w wywiadach środowiskowych oraz notatkach służbowych z wizyt odbytych w środowisku, które odbywały się z co 2-4 miesiące. Osoby objęte pracą otrzymywały niezbędną pomoc, dostosowaną do indywidualnych potrzeb. Pracownicy

socjalni przy wypełnianiu swoich obowiązków wykazywali się dużym zaangażowaniem. Podejmowali na rzecz mieszkańców Gminy liczne inicjatywy, wychodzące poza zakres standardowych działań, co zostało szczegółowo opisane w protokole na str. 15 oraz 30-32. Jednocześnie stwierdzono, że w Dziale 2 sprawozdania rocznego MRiPS-03 nie wykazano pomocy udzielanej wyłącznie w postaci pracy socjalnej (protokół str. 30). W związku tym, że pouczono Kierownika w zakresie wykazywania ww. pomocy w sprawozdaniu rocznym, odstępuję od zalecenia w tym zakresie.

Ustalono również, że w ramach pracy socjalnej podpisywano kontrakty socjalne. W 2023 r. podpisano 15 kontraktów, w tym 8 w zakresie rozwiązywania trudnej sytuacji życiowej (część A) oraz 7 w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu (część B). Natomiast ustalono, że w sprawozdaniu rocznym za 2023 r. (MRiPS-03, publikowanym w CAS) wykazano 15 kontraktów socjalnych część A, co wskazano w protokole na str. 32. W związku ty, że pouczono Kierownika Ośrodka w zakresie wzmożenia nadzoru nad rzetelnym wprowadzaniem danych do sprawozdania rocznego, odstępuję od wydania zalecenia pokontrolnego w tym zakresie.

Jednocześnie ustalono, że w kontraktach socjalnych cele główne i szczegółowe zostały określone przejrzystie i spójnie. Pracownik socjalny czynnie uczestniczył w realizacji kontraktu. Po dokonaniu oceny, pracownik socjalny, monitorował środowisko i dokumentował podjęte działania oraz sytuację w środowisku. Powyższe działania wpływały motywująco na odbiorców pomocy i były przejawem zrozumienia idei pomocy społecznej wyrażonej w art. 3 ust. 1-2 ustawy o pomocy społecznej.

Uchybienia wynikały z braku zatrudnienia odpowiedniej liczby pracowników socjalnych - co zostało wyeliminowane, przeoczeń i niewystarczającego nadzoru Kierownika Ośrodka, w okresie objętym kontrolą.

Odstępuję od wydania zaleceń pokontrolnych do uchybień, które nie miały wpływu na udzieloną pomoc, zostały wyeliminowane lub co, do których Kierownikowi Ośrodka udzielono pouczenia.

Podczas kontroli przeanalizowano sposób realizacji zaleceń zawartych w Wystąpieniu pokontrolnym Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 2 stycznia 2019 r. (Znak: ZPS-3.431.1.5.2018.MS). Stwierdzono, że w kontrolowanym okresie Kierownik Ośrodka podejmowała intensywne działania w celu zatrudnienia odpowiedniej liczby pracowników socjalnych. Zalecenie zostało zatem zrealizowane.

W związku z powyższym na podstawie art. 128 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej
zalecam:

jako zalecenie zwykłe:

w obszarze procedur:

1. podjąć działania zapewniające udzielanie tymczasowego schronienia osobom bezdomnym w ogrzewalni, zgodnie z art. 48a ust 1 i 4 w związku z art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej,
2. podjąć działania zapewniające udzielanie wsparcia w mieszkaniu treningowym lub wspomagany osobom wymienionym w art. 53 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt. 12 tej ustawy,

w obszarze pomocy dla klienta:

1. przyznawać zasiłki celowe, w tym specjalne zasiłki celowe pod warunkiem zwrotu, określone odpowiednio w art. 39 oraz art. 40 i art. 41 ustawy o pomocy społecznej, w formie świadczenia jednorazowego,

Termin realizacji zaleceń

- w przypadku zalecenia nr 1, 2 w obszarze procedur - niezwłocznie po otrzymaniu zaleceń pokontrolnych, w trybie ciągłym do czasu ich zrealizowania. Informacje dotyczące podejmowanych działań i ich efektów należy przekazywać do Wydziału Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w okresach półrocznych,
- w przypadku pozostałych zaleceń - niezwłocznie po otrzymaniu wystąpienia pokontrolnego, w trybie ciągłym.

Dodatkowo zaznaczam, że Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych od 2027 r. należałoby opracować z uwzględnieniem ram finansowych oraz wartości początkowych wskaźników. Jest to istotne, ponieważ stanowią one składowe elementów, o których mowa w art. 16b ust. 2 ustawy o pomocy społecznej i pozwalają ocenić realną wykonalność planowanych celów strategicznych oraz ich zgodność z dostępnymi środkami.

Warto również rozważyć zwiększenie dostępności Ośrodka Pomocy Społecznej w Osinie, aby osoby z niepełnosprawnościami mogły w pełni korzystać z jego usług.

Zgodnie z art. 128 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej jednostka kontrolowana, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, może zgłosić do nich pisemne zastrzeżenia.

Proszę o przekazanie informacji o sposobie realizacji powyższych zaleceń w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Z upoważnienia
Wojewody Zachodniopomorskiego

Dawid Krystek
II Wicewojewoda Zachodniopomorski

Do wiadomości:

1. Pan Krzysztof Szwedo - Wójt Gminy Osina.